

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP. 410.019.01.2021

Pan Józef Swaczyna
Starosta Strzelecki
Starostwo Powiatowe w Strzelcach Opolskich
ul. Jordanowska 2, 47-100 Strzelce Opolskie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/033 – System szkolenia kandydatów na kierowców

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu
ul. Krakowska 28, 45-075 Opole
T +48 77 449 70 00, F +48 77 449 70 44
lop@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Strzelcach Opolskich ¹ , ul. Jordanowska 2, 47-100 Strzelce Opolskie
Kierownik jednostki kontrolowanej	Józef Swaczyna, Starosta Strzelecki ² , od 16 czerwca 2004 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Sprawowanie nadzoru nad prowadzeniem szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania pojazdami oraz nad kursami dla kandydatów na instruktorów i kandydatów na wykładowców, a także warsztatami doskonalenia zawodowego dla instruktorów i wykładowców2. Prowadzenie rejestrów i ewidencji odpowiednio ośrodków szkolenia kierowców, instruktorów jazdy oraz wykładowców
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do 30 września 2021 r. z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem lub po tym okresie, które mają związek z działaniami objętymi kontrolą
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Damian Mielcarek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/99/2021 z 9 listopada 2021 r.2. Piotr Mastalerz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/105/2021 z 23 listopada 2021 r.

(akta kontroli str. 1-6)

¹ Dalej: Starostwo.

² Dalej: Starosta.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm.; dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ocenie NIK, Starosta w ograniczonym zakresie wykorzystywał rozwiązania prawne wprowadzone ustawą z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami⁵, umożliwiające sprawowanie rzetelnego nadzoru nad działalnością ośrodków szkolenia kierowców⁶ oraz rzetelnego prowadzenia rejestrów OSK, jak również ewidencji instruktorów i wykładowców.

W ramach sprawowanego nadzoru opracowywano roczne plany kontroli OSK i realizowano zawarte w nich założenia, dotyczące corocznego przeprowadzania kompleksowych kontroli wszystkich OSK wpisanych do rejestru przedsiębiorców prowadzonego w Starostwie. Wyniki tych kontroli dokumentowano w protokołach kontroli oraz w gromadzonej dokumentacji dotyczącej poszczególnych przedsiębiorców. W Starostwie prowadzono analizę statystyczną w zakresie średniej zdawalności osób szkolonych w danym OSK, a jej wyniki podawane były do publicznej wiadomości. Starosta prowadził elektronicznie, w systemie *Portal Starosty*, rejestr i ewidencje odpowiednio OSK, instruktorów oraz wykładowców, które zawierały wszystkie wymagane przepisami elementy. Dokonywał także wpisów i skreśleń w ww. rejestrze i ewidencjach.

Stwierdzone przez NIK nieprawidłowości dotyczyły nierzetelnego wykonywania i dokumentowania kontroli OSK, w trakcie których nie dokonywano ustaleń stanu faktycznego dokumentowanych protokołami oględzin, ani też nie wykonywano dokumentacji zdjęciowej, pomiarowej lub audiowizualnej, co skutkowało m.in. brakiem wiedzy o faktycznych wymiarach wyznaczonych stanowisk i pasów ruchu na placach manewrowych wykorzystywanych przez objęte nadzorem OSK. W trakcie prowadzonych kontroli nie dokonywano także sprawdzenia przebiegu zajęć, zarówno teoretycznych jak i praktycznych oraz zasad i sposobu przeprowadzania egzaminu wewnętrznego. Nie weryfikowano też doboru tras szkoleniowych, przygotowujących do części praktycznej egzaminu państwowego na prawo jazdy. W protokołach z kontroli dwóch OSK zawarte zostały wymiary powierzchni placów manewrowych (określone w m²), nieodpowiadające wymiarom określonym w zawartych przez przedsiębiorców umowach najmu placów manewrowych. Ponadto dokumentacja zgromadzona w trakcie prowadzonych kontroli OSK, stanowiąca kopie lub wydruki dokumentów, nie była potwierdzana za zgodność z oryginałami przez osobę kontrolującą oraz kontrolowanego przedsiębiorcę lub reprezentującą go osobę.

W Starostwie nie podejmowano działań mających na celu wzmocnienie nadzoru nad prowadzeniem działalności związanej ze szkoleniem kandydatów na kierowców, w tym nie zainicjowano współpracy z Policją, jak też nie zawarto porozumienia z Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego⁷.

W badanym okresie w prowadzonym rejestrze przedsiębiorców prowadzących OSK nie ujęto zmiany adresu przedsiębiorcy i informacji o nowych pojazdach wykorzystywanych do prowadzenia nauki jazdy, a w ewidencji instruktorów i w ewidencji wykładowców nie wpisywano numeru ewidencyjnego OSK, w którym instruktor lub wykładowca prowadził szkolenie. Starosta nie występował też do Krajowego Rejestru Karnego z zapytaniami o karalność przedsiębiorców prowadzących OSK, instruktorów lub wykładowców za przestępstwa uniemożliwiające im prowadzenie szkolenia kandydatów na kierowców.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 1212, ze zm.

⁶ Dalej: OSK.

⁷ Dalej: WORD.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Nadzór nad prowadzeniem szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania pojazdami oraz nad kursami dla kandydatów na instruktorów i kandydatów na wykładowców, a także warsztatami doskonalenia zawodowego dla instruktorów i wykładowców

Opis stanu faktycznego

1. Stosownie do wymogów wynikających z art. 44 ust. 1 pkt 1 ustawy o kierujących pojazdami oraz § 3 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 22 czerwca 2017 r. w sprawie kontroli ośrodków szkolenia kierowców⁸, przeprowadzano raz w roku kontrolę kompleksową wszystkich OSK wpisanych do rejestru prowadzonego w Starostwie. Starosta nie przeprowadzał kontroli OSK wpisanych do rejestru w innym powiecie⁹. W latach 2018-2020 Starosta przeprowadził łącznie 22 kontrole kompleksowe OSK, z tego osiem w 2018 r., siedem w 2019 r. i siedem w 2020 r. Ponadto realizację ośmiu kontroli zaplanowano w IV kwartale 2021 r.¹⁰ Zakres przeprowadzonych kontroli dotyczył: a/ zagadnień wskazanych w art. 44 ust. 4 ustawy o kierujących pojazdami, tj. spełniania wszystkich warunków prowadzenia szkolenia, o których mowa w art. 28 ust. 2 ustawy o kierujących pojazdami; b/ zgodności prowadzonego kursu lub zajęć z przepisami określającymi zasady i warunki ich prowadzenia, informacją lub danymi, o których mowa w art. 27 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy oraz dokumentami wskazanymi w art. 27 ust. 1 pkt 6 ww. ustawy; c/ kwalifikacji osób prowadzących szkolenie.

(akta kontroli str. 11, 139-190, 246-254, 295-298, 320-557)

Ww. kontrole zostały przeprowadzone na podstawie sporządzanych, do końca lutego każdego roku, planów kontroli OSK. Plany te zawierały dane wszystkich OSK wpisanych do rejestru Starosty i każdorazowo określały termin kontroli (czwarty kwartał danego roku)¹¹. Plany kontroli nie były uzupełniane i opracowywane na podstawie wniosków z analizy zdawalności, analizy skarg złożonych na dany ośrodek lub analizy naruszeń przepisów ruchu drogowego popełnionych przez osoby przeszkolone w danym OSK, w okresie 2 lat od dnia uzyskania przez te osoby prawa jazdy. W badanym okresie do Starostwa nie wpłynęły bowiem skargi na OSK, a analiza naruszeń przepisów ruchu drogowego nie była w Starostwie prowadzona, z uwagi na brak informacji otrzymywanych od administratora danych (Centralnej Ewidencji Kierowców). Dane w tym zakresie Starosta otrzymywał wyłącznie od Komendanta Wojewódzkiego Policji w Opolu.

Naczelnik Wydziału Komunikacji i Transportu¹² wyjaśniła, że *roczny plan kontroli w Starostwie jest sporządzany na podstawie rejestru OSK prowadzonego przez Starostę. W 2021 r. plan ten został uzupełniony o nowo powstały ośrodek szkolenia kierowców. Kontrole są przeprowadzane w okresie 2-3 tygodni w IV kwartale każdego roku. Do tej pory nie było przesłanek z których wynikałoby, że należy uwzględnić któryś z ośrodków szczególnie jako pierwszy w planie kontroli. Na żaden z ośrodków nie wpłynęła żadna skarga, zdawalność kształtuje się na podobnym poziomie, która jest również uzależniona od kategorii, do której ośrodek przygotowuje kursanta, a naruszenia przepisów ruchu drogowego popełniane przez*

⁸ Dz. U. z 2017 r. poz. 1324, dalej: rozporządzenie w sprawie kontroli OSK.

⁹ W kontrolowanej jednostce brak było informacji lub dokumentów potwierdzających funkcjonowanie na terenie Powiatu Strzeleckiego OSK wpisanych do rejestru i nadzorowanych przez innych starostów.

¹⁰ Do dnia 22 grudnia 2021 r. zrealizowano cztery kontrole.

¹¹ Plan na 2021 r. został uzupełniony o jeden OSK, który wpisano do rejestru 14 kwietnia 2021 r.

¹² Dalej: Wydział Komunikacji.

osoby przeszkolone w okresie 2 lat od dnia uzyskania prawa jazdy w poszczególnych latach też były znikome i w ocenie Starosty nie wpływały na kolejność kontroli w poszczególnych ośrodkach. Wnioski z prowadzonych analiz zdawalności oraz posiadane informacje o naruszeniach przepisów ruchu drogowego popełnionych przez osoby przeszkolone w danym OSK, nie były wykorzystywane do podjęcia kontroli doraźnej lub problemowej wobec OSK o najniższych wskaźnikach zdawalności oraz wobec OSK o najwyższych wskaźnikach popełnianych przez osoby przeszkolone wykroczeń, ponieważ nie ma znaczących różnic we wskaźnikach zdawalności robiąc zestawienie roczne i biorąc pod uwagę zdawalność poszczególnych kategorii, co jest niewspółmierne we wszystkich ośrodkach szkolenia kierowców, gdyż nie wszystkie szkoły szkolą w danych kategoriach, jak również wpływ na analizę ma również sezonowość zdawalności niektórych kategorii. Natomiast jeżeli chodzi o naruszenia przepisów ruchu drogowego popełnionych przez osoby przeszkolone w danym OSK odsetek ten jest znikomy w stosunku do osób szkolonych w poszczególnych ośrodkach szkolenia kierowców i Starosta nie widział konieczności przeprowadzenia dodatkowych kontroli. Jako, że do Starosty nie wpłynęła żadna skarga Starosta Strzelecki nie miał podstawy do podjęcia kontroli doraźnej, gdzie sprawdza się zagadnienia wynikające ze złożonych skarg lub z informacji dotyczących działalności ośrodka, w tym wynikających z wniosku starosty, o którym mowa w art. 44 ust. 2 pkt 3 ustawy o kierujących pojazdami.

(akta kontroli str. 11, 139-192, 246-254, 295-298, 303-306, 320-557)

2. W Starostwie brak było wewnętrznych procedur określających sposób przeprowadzania i dokumentowania kontroli OSK. W latach 2018-2021 (do 30 września), upoważniona przez Starostę podinspektor w Wydziale Komunikacji przeprowadziła 22 kontrole kompleksowe OSK. Dokumentację z przeprowadzonych kontroli stanowiły protokoły kontroli oraz załączniki w postaci kopii dokumentów, w tym umów najmu sal wykładowych, umów najmu (użyczenia) placów manewrowych, legitymacji instruktorów, uprawnień wykładowców, dowodów rejestracyjnych pojazdów szkoleniowych, umów najmu/leasingu pojazdów szkoleniowych, książek ewidencji osób szkolonych, kart przeprowadzonych zajęć oraz arkuszy przebiegu wewnętrznego egzaminu praktycznego i teoretycznego. W trzech kontrolach (dotyczących jednej szkoły, która prowadziła dokumentację w formie elektronicznej¹³) załączono dodatkowo wydruki dokumentów – z książki ewidencji osób szkolonych oraz z rejestru wydanych zaświadczeń. Ww. kopie dokumentów oraz wydruki dokumentów nie były potwierdzane za zgodność z oryginałami przez kontrolującą oraz kontrolowanego przedsiębiorcę lub osobę go reprezentującą, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Czynności kontrolne w poszczególnych OSK trwały jeden dzień. W jednym przypadku kontrola w dwóch OSK została przeprowadzona tego samego dnia (28 grudnia 2018 r.¹⁴). W trakcie kontroli OSK osoba kontrolująca nie dokonywała ustaleń stanu faktycznego na podstawie oględzin dokumentowanych protokołem oględzin, nie wykonywała dokumentacji zdjęciowej lub audiowizualnej, nie zabezpieczała dokumentów, nie pobierała pisemnych wyjaśnień i oświadczeń oraz zeznań świadków, jak też nie sporządzała/uzyskiwała wyciągów dokumentów, zestawień i obliczeń.

(akta kontroli str. 252-298, 320-557, 307-314)

Protokoły z kontroli sporządzane były zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia w sprawie kontroli OSK. Protokoły (22) zawierały: odpowiedzi TAK/NIE/NIE DOTYCZY; wykazy pojazdów wykorzystywanych do nauki

¹³ OSK nr 00041611.

¹⁴ W OSK nr 00061611 oraz nr 00121611.

jazdy; wykazy zatrudnianych instruktorów i wykładowców. W pkt IV.1.a-j¹⁵ zawierały zapisy – bez uwag oraz dodatkowo w podpunktach: IV.1.d – *prawidłowość sposobu prowadzenia zajęć teoretycznych i praktycznych w osk* – zapis: „kontrolujący nie brał udział w zajęciach praktycznych, w dniu kontroli nie było zajęć teoretycznych”; IV.1.e – *zasady i sposób przeprowadzenia egzaminu wewnętrznego* – zapis: „w dniu kontroli nie odbywały się egzaminy”; IV.1.g – *zasady i sposób przeprowadzania zajęć teoretycznych* – zapis: „w dniu kontroli brak zajęć”; IV.1.h – *zasady i sposób przeprowadzania zajęć praktycznych* – zapis: „w dniu kontroli brak zajęć”. Protokoły nie zawierały wniosków lub zaleceń. W trakcie przeprowadzonych 22 kontroli OSK nie dokonywano sprawdzenia, czy kontrolowane podmioty posiadały zawarte umowy z Ośrodkami Doskonalenia Techniki Jazdy w zakresie przeprowadzenia zajęć praktycznych w wymiarze 5 h¹⁶, co wynikało z braku prowadzenia przez kontrolowane OSK szkoleń kandydatów na instruktorów.

(akta kontroli str. 252-254, 295-298, 320-557, 307-314)

W protokołach z przeprowadzonych kontroli OSK uwzględniono informację dotyczącą placów manewrowych wykorzystywanych do nauki jazdy. Informacja zawierała dane adresowe placu manewrowego, tytuł prawny do jego używania, rodzaj nawierzchni (beton, asfalt, kostka), posiadanie trwale wyznaczonych stanowisk umożliwiających wykonywanie zadań egzaminacyjnych oraz jego powierzchnię w m². Dane dotyczące powierzchni placów manewrowych były wpisywana do protokołu kontroli na podstawie wartości wynikających z umów najmu/dzierżawy/użyczenia¹⁷ zawieranych przez przedsiębiorców prowadzących OSK. Osoba kontrolująca nie dokonywała weryfikacji wymiarów placów manewrowych, w tym w szczególności wymiarów wyznaczonych stanowisk i pasa ruchu na placu manewrowym, wykorzystywanych przez OSK do nauki jazdy, z wymaganiami dla placów manewrowych wskazanych w § 29 oraz w Tabeli nr 10 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 28 czerwca 2019 r. w sprawie egzaminowania osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, szkolenia, egzaminowania i uzyskiwania uprawnień przez egzaminatorów oraz wzorów dokumentów stosowanych w tych sprawach¹⁸. W protokołach kontroli dwóch OSK¹⁹ (łącznie w sześciu protokołach sporządzonych w badanym okresie) zawarte zostały powierzchnie placów manewrowych (określone w m²), nieodpowiadające wymiarom określonym w umowach zawartych przez przedsiębiorców. Szczegóły w tym zakresie opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 252-254, 295-298, 307-314, 320-557)

3. Podczas kontroli OSK, nie dokonywano sprawdzenia doboru tras szkoleniowych – tras przejazdu, pod kątem zapewnienia prawidłowego przygotowania kursantów do części praktycznej egzaminu państwowego na prawo jazdy. W pkt IV.1.h – *Zasady i sposób przeprowadzania zajęć praktycznych* – protokoły kontroli zawierały zapis: „w dniu kontroli brak było zajęć.”

(akta kontroli str. 139-190, 252-254, 295-298, 307-314, 320-557)

¹⁵ Dotyczących m.in.: książki ewidencji osób szkolonych (pkt 1a), kart przeprowadzonych zajęć (pkt 1b), zgodności rozpoczęcia zajęć z przekazaną przez kierownika ośrodka informacją (pkt 1c), zgodności rozpoczęcia zajęć z przekazaną przez kierownika ośrodka informacją (pkt 1i) oraz aktualizacji profilu kandydata na kierowcę (pkt 1j).

¹⁶ O których mowa w poz. nr 7 Tabeli nr 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 4 marca 2016 r. w sprawie szkolenia osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, instruktorów i wykładowców (Dz. U. z 2018 r. poz. 1885, ze zm.).

¹⁷ Tj. OSK o nr.: 00061611 – 950 m²; 00091611 – 2 000 m²; 00121611 – 300 m²; 00011611 – 600 m²; 00101611 – 750 m²; 00041611 – 600 m²; 00171611 – 300 m²; 00071611 – 600 m².

¹⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 1206, ze zm.; dalej: rozporządzenie w sprawie egzaminowania.

¹⁹ OSK nr 00061611 oraz 00101611.

4. Zgodnie z art. 43 ust. 1 pkt 1 ustawy o kierujących pojazdami, Starosta w ramach sprawowanego nadzoru nad prowadzeniem szkoleń kandydatów na kierowców, rozpatruje skargi dotyczące działalności OSK. W okresie objętym kontrolą nie wpłynęły skargi na działalność OSK.

(akta kontroli str. 11, 19-21, 139-190, 252-254, 295-296)

5. W latach 2018-2021 (do 30 września) w Starostwie sporządzano kwartalne analizy statystyczne w zakresie średniej zdawalności osób szkolonych w danym OSK, znajdującym się w ewidencji prowadzonej przez Starostę. Przedmiotowe analizy wraz z ich wynikami podawane były do publicznej wiadomości poprzez zamieszczanie ich w Biuletynie Informacji Publicznej²⁰. W Starostwie zapewniono kwartalną aktualizację publikowanych danych o średniej zdawalności osób szkolonych w danym OSK. Sporządzane analizy zawierały dane dotyczące zdawalności w poszczególnych kategoriach w odniesieniu do poszczególnych OSK, z uwzględnieniem podziału zdawalności w zakresie egzaminu teoretycznego i praktycznego. Zgodnie z przydzielonym zakresem czynności i obowiązków, wyznaczona została osoba (podinspektor) w Wydziale Komunikacji do wykonywania czynności polegającej na *sporządzaniu analizy statystycznej dotyczącej zdawalności osób szkolonych w OSK*.

Analiza była sporządzana na podstawie danych przesyłanych e-mailem w cyklach kwartalnych przez WORD. Dane te obejmowały informacje o wynikach uzyskanych przez osoby egzaminowane w odniesieniu do poszczególnych instruktorów i OSK będących w ewidencji Starosty, jak również wszystkich „podejściach” do egzaminów, a począwszy od III kwartału 2021 r. również pierwszych „podejściach” oraz zdawalności części teoretycznej i praktycznej (w tym wyniki egzaminu zakończonego wynikiem negatywnym na placu manewrowym oraz w ruchu drogowym). Starosta nie otrzymywał informacji dotyczących: zdawalności w sąsiednich powiatach; przyczyn przerwania egzaminów praktycznych; ilości i przyczyn uzyskanych przez osoby egzaminowane wyników negatywnych w trakcie części praktycznej egzaminu przeprowadzonego na placu manewrowym; ilości i przyczyn uzyskanych przez osoby egzaminowane wyników negatywnych w trakcie części praktycznej egzaminu w ruchu drogowym. Starosta nie posiadał także stałego dostępu do statystyk zdawalności poprzez „wtyczkę” do systemu egzaminacyjnego WORD.

(akta kontroli str. 193-245, 303-306, 558-580)

6. Zgodnie z art. 43 ust. 3 ustawy o kierujących pojazdami, w przypadku podjęcia współpracy w zakresie pomocy merytorycznej, Starosta zawiera porozumienie, określające warunki udziału przedstawiciela WORD w kontroli OSK oraz zasady finansowania tej współpracy. W badanym okresie Starosta nie zawarł z dyrektorem WORD porozumienia określającego udział przedstawicieli WORD w kontroli OSK.

(akta kontroli str. 11, 299-302)

7. W latach 2018-2021 (do 30 września), Starosta nie współpracował z Policją w zakresie, o którym mowa w art. 43 ust. 2 pkt 2 ustawy o kierujących pojazdami, tj. kontroli wykonywania praktycznej nauki jazdy prowadzonej poza OSK.

(akta kontroli str. 11, 299-302)

Komendant Powiatowej Policji w Strzelcach Opolskich w informacji udzielonej w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK wskazał, iż *w okresie lat 2018-2021 (30.09) Starosta nie występował o objęcie kontrolą drogową części praktycznej szkolenia kandydatów na kierowców. Funkcjonariusze komendy w ww. okresie nie prowadzili działań dotyczących kontroli stanu technicznego i dokumentów pojazdów*

²⁰ Analiza statystyczna w zakresie średniej zdawalności w danym OSK – Powiat Strzelecki.

szkoleniowych oraz dokumentów i trzeźwości instruktora. Dodał także, że głównymi przyczynami zdarzeń drogowych powodowanych przez młodych stażem i wiekiem kierowców są przede wszystkim: niedostosowanie prędkości do warunków ruchu, nieustąpienie pierwszeństwa przejazdu oraz niezachowanie bezpiecznej odległości od poprzedzającego pojazdu. Z obserwacji zachowań ww. uczestników ruchu można wnioskować, iż nie posiadają oni dostatecznej wiedzy i świadomości nt. zagrożeń oraz skutków nieprawidłowych (niezgodnych z przepisami) zachowań na drodze. Ponadto nie posiadają umiejętności właściwego reagowania na zmieniające się warunki drogowe m.in. opady atmosferyczne, śliska jezdnia, nagłe wtargnięcie na jezdnię pieszego lub zwierzęcia. Nie potrafią także jednocześnie obserwować przedpoła jazdy i wykonywać manewru (wyprzedzania, zmiany pasa ruchu itp.) oraz obsługiwać pojazdu (zmieniać bieg, sygnalizować manewr i upewnić się co do możliwości jego bezpiecznego wykonania). W mojej ocenie na poprawę tego stanu rzeczy może mieć wpływ zmiana systemu szkolenia kandydatów na kierowców, w szczególności w zakresie praktycznym (szkolenie na płycie poślizgowej, zastosowanie symulatorów poślizgu, zwiększenie ilości godzin szkolenia na placu manewrowym).

(akta kontroli str. 11, 318-319)

8. W Starostwie nie określono wewnętrznych wymagań i kwalifikacji do wykonywania pracy na poszczególnych stanowiskach. Kontrole OSK przeprowadzała jedna osoba – podinspektor Wydziału Komunikacji. W zakresie czynności i obowiązków tej osoby określono m.in. następujące zadania: a/ nadzór i kontrola szkolenia prowadzonego w jednostkach i szkołach prowadzących szkolenie osób ubiegających się o uprawnienie do kierowania pojazdami; b/ wydawanie i cofanie zezwoleń jednostkom i szkołom na prowadzenie szkolenia osób ubiegających się o uprawnienie do kierowania pojazdami; c/ dokonywanie wpisu i skreślanie osób z ewidencji instruktorów szkolących osoby ubiegające się o uprawnienie do kierowania pojazdami; d/ prowadzenie ewidencji wykładowców; e/ kierowanie instruktorów w uzasadnionych przypadkach na egzamin sprawdzający kwalifikacje; f/ wydawanie decyzji o skreśleniu wykładowcy z ewidencji wykładowców; g/ przyjmowanie od instruktorów oraz wykładowców informacji oraz zaświadczeń potwierdzających uczestnictwo w warsztatach doskonalenia zawodowego; h/ sporządzanie analizy statystycznej dotyczącej zdawalności osób szkolonych w OSK.

Ww. pracownica posiadała wykształcenie średnie technika analityki medycznej²¹. W Starostwie zatrudniona była od 1 sierpnia 2000 r., a kontrole i nadzór nad OSK sprawowała od 1 stycznia 2011 r. Ww. pracownica nie ukończyła kursu dla instruktorów/wykładowców, jak też nie posiadała uprawnień instruktora/wykładowcy lub praktyki w zawodzie instruktora/wykładowcy/egzaminatora. W latach 2018-2021 (do 30 września) ww. pracownica nie była objęta też szkoleniem dotyczącym wykonywanego nadzoru nad OSK²².

(akta kontroli str. 12-18, 22-111, 114-125, 138, 299-302, 312-314)

9. Starosta nie przeprowadzał kontroli kursów dla kandydatów na instruktorów i wykładowców oraz warsztatów doskonalenia zawodowego dla instruktorów i wykładowców, gdyż w badanym okresie, w nadzorowanych przez Starostę OSK, nie prowadzono takich zajęć. Stosownie do wymogów wynikających z art. 35 ust. 1 i 6, kursy i warsztaty doskonalenia zawodowego dla instruktorów i wykładowców mogą prowadzić OSK posiadające poświadczenie potwierdzające spełnianie dodatkowych wymagań. W badanym okresie Starosta nie wydawał dla

²¹ Absolwentka Medycznego Studium Zawodowego w Zespole Szkół Chemiczno-Medycznych.

²² W 2011 r. uczestniczyła w szkoleniu *Wzrost kompetencji kadry nadzoru nad OSK dla przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego województwa opolskiego*.

nadzorowanych OSK ww. poświadczeń (przedsiębiorcy prowadzący OSK nie występowali do Starosty o wydanie takich dokumentów).

(akta kontroli str. 11, 296)

10. W okresie objętym kontrolą administrator danych i informacji (administrator Centralnej Ewidencji Kierowców) nie przekazywał do Starostwa, na podstawie art. 43 ust. 2 pkt 4 ustawy o kierujących pojazdami, informacji o naruszeniach przepisów ruchu drogowego popełnionych przez kierowców, którzy ukończyli szkolenie w danym OSK. Starosta otrzymywał informacje o naruszeniach przepisów ruchu drogowego popełnionych przez osoby przeszkolone w danym ośrodku w okresie 2 lat od dnia uzyskania przez te osoby prawa jazdy, od Komendanta Wojewódzkiego Policji w Opolu. Po otrzymaniu ww. informacji oraz wniosku o cofnięcie uprawnień, Starosta wszczywał postępowanie administracyjne w stosunku do wskazanej osoby, a następnie wydawał decyzję administracyjną o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami określonej kategorii. W latach 2018-2021 (do 30 września) Starosta otrzymał 15 takich informacji²³. Dotyczyło to przypadków cofnięcia uprawnień m.in. za: kierowanie pojazdami w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego; spowodowanie kolizji drogowych (trzech); spowodowanie kolizji drogowych (dwóch) oraz przekroczenie prędkości.

W badanym okresie egzamin praktyczny w WORD zdało łącznie 2 895 osób, które szkoliły się z nadzorowanych przez Starostę OSK.

W Starostwie nie dokonywano analiz statystycznych naruszeń przepisów ruchu drogowego popełnionych przez osoby przeszkolone w danym ośrodku w okresie 2 lat od dnia uzyskania przez te osoby prawa jazdy. Ww. informacje, otrzymywane od Komendanta Wojewódzkiego Policji, nie były wykorzystywane do planowania kontroli OSK oraz sprawowania nadzoru nad prowadzeniem szkoleń przez OSK.

Naczelnik Wydziału Komunikacji wyjaśniła: *biorąc pod uwagę ilość ośrodków oraz przeszkolonych osób procent osób, które dopuściły się ww. wykroczenia jest znikomy, tym bardziej że nie można wskazać jednego ośrodka szkolenia kierowców który by miał duży procentowy udział kursantów, którym cofnięto uprawnienia. Informacja ta również nie była brana pod uwagę przy planowaniu kontroli, ponieważ kontrole prowadzone w OSK są przeprowadzane we wszystkich ośrodkach w przeciągu 2-3 tygodni oraz procentowy udział takich osób jak wyżej wspomniałam jest niewielki. Dodatkowo braki kadrowe i natłok spraw bieżących nie pozwalają na prowadzenie analiz, które nie wynikają z obowiązku nałożonego ustawowo na Starostę.*

Zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 2 ustawy o kierujących pojazdami, Starosta na podstawie danych uzyskanych od administratora danych i informacji (administratora Centralnej Ewidencji Kierowców), sporządza analizy statystyczne naruszeń przepisów ruchu drogowego popełnionych przez osoby przeszkolone w danym ośrodku, w okresie 2 lat od dnia uzyskania przez te osoby prawa jazdy określonej kategorii.

(akta kontroli str. 191-192, 194-244, 303-306)

Prokurator Rejonowy w Strzelcach Opolskich, w informacji udzielonej w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK wskazała, że w podległej jej prokuraturze nie odnotowano postępowań karnych w sprawach o korupcję, dotyczących systemu szkolenia kandydatów na kierowców.

(akta kontroli str. 315-317)

²³ Dotyczyło to pięciu osób przeszkolonych w OSK, z którego państwowy egzamin praktyczny w badanym okresie zdało łącznie 440 osób (0,011%); w trzech przypadkach z OSK, z którego ww. egzamin zdało 789 osób (0,003%); po dwa przypadki w trzech OSK, z których ww. egzamin zdało odpowiednio 664 osoby (0,003%), 330 osób (0,006%) i 137 osób (0,014%) oraz w jednym przypadku z OSK (wykreślonym 13 marca 2019 r.), z którego państwowy egzamin praktyczny zdało 45 osób (0,022%).

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Podinspektor Wydziału Komunikacji nierzetelnie przeprowadzała i dokumentowała wyniki kontroli OSK nadzorowanych przez Starostę, gdyż nie dokonywała: a/ ustaleń stanu faktycznego dokumentowanych protokołami oględzin oraz nie wykonywała dokumentacji zdjęciowej lub audiowizualnej; b/ kontroli prowadzenia zajęć teoretycznych oraz zasad i sposobu przeprowadzania egzaminu wewnętrznego; c/ weryfikacji prawidłowości prowadzenia zajęć praktycznych w zakresie wymaganym w *Szczegółowym programie szkolenia praktycznego na placu manewrowym i w ruchu drogowym dla osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi i motorowerami*, stanowiącym załącznik nr 1 do rozporządzenia z dnia 4 marca 2016 r. w sprawie szkolenia osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, instruktorów i wykładowców (np. poprzez analizę tras szkoleniowych, czy udział w zajęciach w zakresie części praktycznej szkolenia na podstawie § 12 pkt 5 tego rozporządzenia); d/ weryfikacji zgodności wymiarów placów manewrowych wykorzystywanych przez OSK do nauki jazdy z wymaganiami dla placów manewrowych wskazanych w § 29 oraz w Tabeli nr 10 załącznika nr 2 do rozporządzenia w sprawie egzaminowania. W protokołach z kontroli wpisywana była powierzchnia placów manewrowych w m² na podstawie wartości wskazanych w umowach najmu/użyczenia/dzierżawy zawieranych przez przedsiębiorców prowadzących OSK (w trakcie prowadzonych kontroli nie dokonywano pomiarów placów manewrowych, w tym wymiarów wyznaczonych stanowisk i pasa ruchu na placu manewrowym). Skutkowało to brakiem wiedzy na temat faktycznych wymiarów stanowisk do nauki jazdy oraz pasa ruchu na placach manewrowych wykorzystywanych przez nadzorowane OSK. Ponadto w sześciu protokołach z kontroli dwóch OSK zawarte zostały wymiary powierzchni placów manewrowych (określone w m²), które nie odpowiadały wymiarom określonym w umowach najmu placów manewrowych zawartych przez przedsiębiorców.

Z ustaleń kontroli NIK wynika też, że czynności kontrolne w poszczególnych OSK trwały jeden dzień. W jednym przypadku kontrola dwóch OSK odbyła się tego samego dnia (28 grudnia 2018 r.²⁴), co zdaniem NIK uniemożliwiało rzetelną weryfikację obszernej dokumentacji związanej ze szkoleniem kandydatów na kierowców.

Podinspektor w Wydziale Komunikacji stwierdziła że: *ad. a/ podczas prowadzonych kontroli zostały przeprowadzone oględziny wszystkich pomieszczeń biurowych, sal wykładowych oraz placów manewrowych, a wyniki oględzin zostały zawarte w protokołach kontroli. W toku dotychczas prowadzonych kontroli nie wynikała potrzeba dodatkowego dokumentowania, z powodu braku stwierdzenia nieprawidłowości. Nie zachodziła również konieczność przeprowadzania odrębnych oględzin w rozumieniu § 9 rozporządzenia w sprawie kontroli OSK. Ponadto informuję, że nie zaistniała sytuacja wymagająca skierowania do kontrolowanego dodatkowych wniosków i zaleceń; ad. b i c/ nie zostały sprawdzone trasy przejazdu, dobór trasy przejazdu z powodu ograniczeń kadrowych, logistycznych oraz technicznych. Dodatkowo pandemia. W ramach prowadzonych kontroli nie zostały sprawdzone przebiegi egzaminów wewnętrznych oraz prawidłowości sposobu prowadzenia zajęć, ponieważ w dniu kontroli nie odbywały się takie egzaminy i zajęcia. Ponadto informuję, że zajęcia teoretyczne odbywają się w godzinach popołudniowych, a mój czas pracy jest określony w regulaminie starostwa, po drugie jest to uzależnione od dyspozycji kierowcy Starostwa oraz dostępności samochodu służbowego. Jeśli chodzi o zajęcia praktyczne to kierownicy OSK wyjeżdżają z kursantami poza teren powiatu, tj. do Opola oraz Kędzierzyna-Koźła gdzie są*

²⁴ W OSK nr 00061611 oraz nr 00121611.

przeprowadzane egzaminy państwowe. Wracają w godzinach popołudniowych i sporadycznie pojawiają się na drogach Powiatu Strzeleckiego. Ogłoszony stan pandemii w marcu 2020 r. oraz wprowadzone obostrzenia nie pozwalały na realizację zadań kierownikom OSK oraz Starosty. Ponadto jestem jedyną osobą, która posiada w zakresie czynności oprócz OSK, instruktorów, wykładowców jeszcze stacje diagnostyczne, diagnostów, wszystkie sprawy związane z wydawaniem, zatrzymywaniem, cofaniem uprawnień kierowcom, czyli cały dział prawo jazdy; ad. dl powierzchnie placów manewrowych wpisywałam na podstawie wartości zapisanych w umowach najmu/użyczenia zawieranych przez przedsiębiorców prowadzących OSK. Dla mnie to są ogromne place i nie chce mi się wierzyć, że mogą być za małe. Wydaje mi się, że ich wielkość pozwala na prowadzenie zajęć nauki jazdy w poszczególnych kategoriach. Nie mierzyłam w trakcie kontroli stanowisk do nauki jazdy z uwagi na wartości zapisane w ww. umowach najmu. Namalowane na placach linie wydawały mi się zawsze prawidłowe. Chciałabym jeszcze posprawdzać te minimalne wartości. W kolejnych kontrolach będę chciała to szczegółowo pomierzyć i zweryfikować. W protokołach z kontroli dwóch OSK, zaistniał błąd, oczywista omyłka pisarska, spowodowana dużą ilością załatwianych innych spraw. Wyjaśniła również, że w jednym przypadku zostały przeprowadzone dwie kontrole OSK tego samego dnia z powodu, iż kierownicy tych ośrodków są nauczycielami i jedynym dniem, w którym mogli poddać się kontroli był 28 grudnia 2018 r.

(akta kontroli str. 11-18, 22-111, 116-125, 138, 247-302, 307-314, 320-557)

W ocenie NIK sprawowany nadzór nad prowadzeniem szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnień do kierowania pojazdami powinien obejmować kontrolę sposobu prowadzenia zajęć teoretycznych i praktycznych. Warunkiem prawidłowego przygotowania kandydata do części praktycznej egzaminu państwowego na prawo jazdy jest bowiem prowadzenie szkolenia w miejscach, które umożliwiają ćwiczenie prawidłowego wykonania wszystkich zadań egzaminacyjnych, realizowanych podczas egzaminu wewnętrznego w OSK, a następnie podczas egzaminu państwowego na prawo jazdy. Brak weryfikacji ww. elementów w ramach prowadzonego nadzoru ogranicza możliwość zidentyfikowania, a następnie wyeliminowania nieprawidłowości w procesie szkolenia kandydatów na kierowców. Zdaniem NIK ograniczona rzetelność prowadzenia ww. kontroli mogła wynikać ze znacznego obciążenia pracą podinspektor wykonującej te czynności, jak też braku objęcia tej osoby (w latach 2018-2021) specjalistycznym szkoleniem w zakresie wykonywanego nadzoru nad OSK. W badanym okresie wystąpiła duża liczba zmian przepisów dotyczących szkolenia kandydatów na kierowców, stąd dla prawidłowej oceny wykonywania zadań przez OSK, niezbędne są odpowiednie szkolenia. Powyższe ma także znaczenie, w sytuacji gdy pracownica sprawująca w imieniu Starosty nadzór nad szkoleniem kierowców w OSK nie posiadała ukończonego kursu dla instruktorów/wykładowców, uprawnień instruktora/wykładowcy lub praktyki w zawodzie instruktora/wykładowcy/egzaminatora.

2. Starosta, w oparciu o przepisy art. 43 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy o kierujących pojazdami, nie nawiązał współpracy z Policją i WORD oraz nie zawarł, na podstawie art. 43 ust. 3 ww. ustawy, porozumienia z WORD w celu zapewnienia pracownikowi przeprowadzającemu kontrolę OSK wsparcia merytorycznego przy wykonywaniu czynności w ramach nadzoru nad OSK.

Członek Zarządu Powiatu Strzeleckiego, nadzorujący merytorycznie Wydział Komunikacji wyjaśnił, że przyczyną nienawiązania współpracy z Policją był brak jakichkolwiek informacji ze strony Policji o nieprawidłowościach zgłaszanych w stosunku do instruktorów czy też ośrodków szkolenia kierowców, które mogłyby wynikać z rutynowych kontroli na drogach przeprowadzanych przez w/w organ.

Nauka jazdy w ośrodkach szkolenia kierowców wpisanych do rejestru prowadzonego przez Starostę Strzeleckiego odbywa się także poza powiatem, tj. w Opolu lub Kędzierzynie-Koźlu. Z poczynionych obserwacji i zebranych informacji wynika, iż pojazdy nauki jazdy wyjeżdżają około godz. 7 zabierając kursantów, wracają w późnych godzinach popołudniowych. Poza tym Policja bez wcześniej nawiązanej współpracy może kontrolować dokumenty i trzeźwość instruktora, trzeźwość osoby szkolonej, a w razie jakichkolwiek nieprawidłowości mają obowiązek podjąć odpowiednie kroki. W odniesieniu do braku zawartego porozumienia z WORD, wyjaśnił że powyższa sytuacja wynika z faktu, iż kontrole w latach poprzednich nie wykazały rażących naruszeń zasad wykonywania działalności w zakresie prowadzenia OSK. Naczelnik Wydziału Komunikacji nie zgłaszał takiej konieczności. Z rozmowy przeprowadzonej z osobą merytorycznie odpowiedzialną za realizację omawianej kwestii wynikało, że w trakcie jednego ze szkoleń zwracano uwagę na fakt, że oddelegowywanie pracowników WORD do starostw powodowałoby dezorganizację działania tych jednostek

(akta kontroli str. 11-18, 22-111, 116-125, 138, 299-302, 312-313)

W ocenie NIK podjęcie współpracy z Policją i WORD może przyczynić się do podniesienia jakości sprawowanego nadzoru nad OSK. W ramach współpracy Policja, wykonując rutynową kontrolę ruchu drogowego, ma możliwość przekazywania Staroście informacji o naruszeniach przepisów ruchu drogowego związanych ze szkoleniem. Współdziałanie z Policją jest o tyle istotne, że pracownik samorządowy w przeciwieństwie do funkcjonariusza Policji nie ma uprawnień do zatrzymywania pojazdów, na których prowadzone jest szkolenie kandydatów na kierowców, na drodze publicznej, co może stanowić element weryfikacji prawidłowości prowadzenia szkolenia praktycznego, jak i organizacji egzaminów wewnętrznych. Zgodnie z ustawą o kierujących pojazdami, funkcjonariusze Policji mogą także prowadzić działania dotyczące kontroli stanu technicznego i dokumentów pojazdu, dokumentów i trzeźwości instruktora (zgodnie z art. 25 ww. ustawy), w tym posiadania przez niego w trakcie zajęć ważnej legitymacji (zgodnie z art. 37 ust. 1 pkt 6 ww. ustawy), trzeźwości osoby szkolonej (w tym zdającej egzamin wewnętrzny), jak i dokumentów potwierdzających jego tożsamość.

3. Dokumentacja zgromadzona w trakcie prowadzonych kontroli OSK, obejmująca kopie dokumentów oraz wydruki, nie była potwierdzana za zgodność z oryginałami przez kontrolującą oraz kontrolowanego przedsiębiorcę lub osobę go reprezentującą, co stanowiło naruszenie wymogu wynikającego z § 7 ust. 2 rozporządzenia w sprawie kontroli OSK. Zgodnie z tym przepisem *zgodność kopii, odpisów, wydruków i wyciągów z oryginałami potwierdza osoba kontrolująca i kontrolowany lub osoba go reprezentująca.*

Podinspektor w Wydziale Komunikacji wyjaśniła, że *kopie dokumentów nie zostały potwierdzone za zgodność ze względu na niejednoznaczność przepisów w rozporządzeniu, co do sposobów potwierdzania zgodności z oryginałem kopii, odpisów, wydruków i wyciągów z dokumentów prowadzonych w postaci papierowej i elektronicznej. Przedłożone kopie nie są niezbędne jako dowód do zakończenia kontroli. Osoba kontrolująca może sporządzać kopie. Kopie zostały przedłożone przez kontrolowanego. Załączone kopie do protokołów są dokumentami pomocniczymi w sporządzaniu protokołu. Nie stanowią materiału dowodowego. W rozporządzeniu brak postępowania w takim przypadku.*

(akta kontroli str. 252-254, 307-314)

W ocenie NIK dokumentacja zgromadzona w postępowaniu kontrolnym prowadzonym przez Starostę, zawierająca kopie dokumentów lub wydruków wymaga potwierdzenia za zgodność z oryginałami, zgodnie z ww. przepisem rozporządzenia w sprawie kontroli OSK.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w powyższym zakresie.

2. Prowadzenie rejestrów OSK oraz ewidencji instruktorów i wykładowców

Opis stanu faktycznego

1. W Starostwie prowadzono rejestr przedsiębiorców prowadzących OSK w formie elektronicznej z wykorzystaniem aplikacji *Portal Starosty*²⁵. Rejestr ten zawierał wymagane elementy, określone w art. 28 ust. 7 w związku z ust. 4 ustawy o kierujących pojazdami, tj.: 1/ firmę przedsiębiorcy, 2/ numer KRS²⁶, NIP²⁷, REGON²⁸, 3/ oznaczenie i adres ośrodka szkolenia kierowców, 4/ adresy pomieszczeń biurowych, sal wykładowych i placów manewrowych, 5/ zakres prowadzonego szkolenia, 6/ imiona i nazwiska instruktorów i wykładowców wraz z ich numerami ewidencyjnymi, 7/ numery rejestracyjne pojazdów, którymi prowadzona jest nauka jazdy.

(akta kontroli str. 581-653, 729-731)

W okresie objętym kontrolą w rejestrze OSK ujętych było 15²⁹ przedsiębiorców prowadzących OSK, z tego ośmiu aktywnych i siedmiu skreślonych. W 2019 r. na wniosek przedsiębiorcy skreślono jeden OSK, a w 2020 r. wpisano do rejestru jednego przedsiębiorcę. Wniosek³⁰ tego przedsiębiorcy zawierał wszystkie wymagane elementy i oświadczenia, był kompletny i opatrzony podpisem przedsiębiorcy, stosownie do wymogów wynikających z art. 28 ust. 4-6 ustawy o kierujących pojazdami. Wpisu do rejestru OSK dokonano jednak z przekroczeniem siedmiodniowego terminu, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Ponadto, w okresie objętym kontrolą, dwóch przedsiębiorców wystąpiło, na podstawie art. 28 ust. 9 ww. ustawy, o rozszerzenie zakresu prowadzonych szkoleń. Pomimo tego, że oba te wnioski były niekompletne, Starosta nie żądał ich uzupełnienia, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 732-865)

W ramach nadzoru sprawowanego nad OSK, w kontrolowanej jednostce nie uzyskiwano na podstawie art. 6 ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym³¹ informacji o osobach, których dane osobowe zgromadzone zostały w kartotece karnej Krajowego Rejestru Karnego, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 672-674, 725)

Starosta nie wydawał decyzji o zakazie wykonywania przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia OSK, ani też nie skreślał

²⁵ Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych S.A. umowami dostawy: 1/ nr 171/2017 z 10 czerwca 2017 r. i 2/ nr 350/18 z 29 listopada 2018 r. wdrożyła i utrzymywała rozwiązania *Portal Starosty*, zapewniający w szczególności prowadzenie elektronicznego rejestru przedsiębiorców prowadzących OSK, ewidencji instruktorów oraz wykładowców. Dalej: system *Portal Starosty*.

²⁶ Numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym – o ile taki numer był wymagany.

²⁷ Numer identyfikacji podatkowej – o ile taki numer przedsiębiorca posiadał.

²⁸ Numer identyfikacji statystycznej – o ile taki numer przedsiębiorca posiadał.

²⁹ Wg stanu na 1 stycznia 2018 r. w rejestrze OSK ujętych było 14 przedsiębiorców prowadzących OSK, w tym ośmiu aktywnych i sześciu skreślonych.

³⁰ Wzór wniosku o wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodek szkolenia kierowców określono w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 14 marca 2019 r. w sprawie numeru ewidencyjnego ośrodka szkolenia kierowców i innego podmiotu prowadzącego szkolenie, wzorów dokumentów związanych z utworzeniem i działalnością ośrodka szkolenia kierowców oraz wysokości opłaty za wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodek szkolenia kierowców i opłaty za wydanie poświadczenia potwierdzającego spełnianie dodatkowych wymagań przez ten ośrodek (Dz. U. poz. 596), dalej: rozporządzenie w sprawie OSK.

³¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1709.

przedsiębiorców z rejestru przedsiębiorców prowadzących takie ośrodki. Do Starostwa w badanym okresie sądy nie przekazały orzeczeń w sprawie przestępstw skutkujących obowiązkiem wykreślenia przedsiębiorcy z rejestru OSK.

(akta kontroli str. 656-658, 672-674)

Starosta w badanym okresie nie miał obowiązku informowania innych starostów, stosownie do wymogów wynikających z art. 28 ust. 10 ustawy o kierujących pojazdami, o infrastrukturze OSK zlokalizowanej na terenie innych powiatów niż Powiat Strzelecki, ponieważ całość posiadanej infrastruktury odpowiedniej do zakresu prowadzonego szkolenia OSK wpisanych do rejestru OSK³², znajdowała się na terenie ww. powiatu.

(akta kontroli str. 690-701)

2. Starosta nie wydawał poświadczeń o spełnianiu dodatkowych wymagań w zakresie szkolenia, o których mowa w art. 31 ust. 1 ustawy o kierujących pojazdami, gdyż przedsiębiorcy nie składali takich wniosków.

(akta kontroli str. 11, 654-658, 672-674)

3. W Starostwie, w okresie objętym kontrolą, nie wdrożono procedury zapewniającej bieżącą kontrolę realizowania przez przedsiębiorców obowiązków w zakresie przekazywania informacji o wszelkich zmianach danych umieszczonych w rejestrze, najpóźniej w terminie 14 dni od dnia ich wystąpienia, stosownie do wymogów wynikających z art. 28 ust. 11 ustawy o kierujących pojazdami.

(akta kontroli str. 654-658)

Przedsiębiorcy prowadzący OSK przekazywali do kontrolowanej jednostki informacje m.in. w zakresie aktualnej bazy samochodów szkoleniowych, instruktorów i adresów sal wykładowych. Brak okresowej weryfikacji aktualności danych umieszczonych w rejestrze OSK doprowadził do tego, że nie wszystkie informacje zostały w ww. rejestrze ujęte, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 672-674)

4. Prowadzony rejestr OSK w systemie *Portal Starosty* umożliwiał generowanie danych na temat przedsiębiorców prowadzących OSK z podziałem na przedsiębiorców aktywnych, skreślonych lub zawieszonych oraz z uwzględnieniem wszystkich powyższych kategorii. W rejestrze tym odnotowywano datę oraz powód skreślenia przedsiębiorcy z rejestru OSK. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki ponownego wpisu do rejestru OSK przedsiębiorców uprzednio z niego wykreślonych.

(akta kontroli str. 732-865)

Starosta wyjaśnił, że *do Starostwa Powiatowego w Strzelcach Opolskich sporadycznie wpływają informacje dotyczące ośrodków szkolenia kierowców, instruktorów i wykładowców wykreślonych z rejestru lub ewidencji prowadzonych przez starostów innych powiatów. (...) Starosta Strzelecki w okresie objętym kontrolą (...) nie informował o wykreśleniu ośrodka szkolenia kierowców, instruktora lub wykładowcy z prowadzonego rejestru lub ewidencji innych starostów, gdyż obowiązek taki nie wynika z przepisów prawa. (...)*

(akta kontroli str. 654-658)

³² Tj.: 1/ sale wykładowe, 2/ pomieszczenia biurowe, 3/ place manewrowe, 4/ pojazdy przeznaczone do nauki jazdy.

5. Kontrole przeprowadzone w badanym okresie przez pracownicę Starostwa nie skutkowały wydaniem decyzji administracyjnej o zakazie wykonywania przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia OSK.

(akta kontroli str. 320-553, 654-658)

6. W kontrolowanej jednostce prowadzono ewidencję instruktorów i ewidencję wykładowców w systemie *Portal Starosty*. Obie te ewidencje umożliwiały wpisywanie wszystkich elementów określonych odpowiednio w art. 33 ust. 3 oraz w art. 38 ust. 3 ustawy o kierujących pojazdami, tj.: 1/ numeru ewidencyjnego, 2/ imienia i nazwiska, 3/ daty i miejsca urodzenia, 4/ numeru PESEL, 5/ adresu zamieszkania, 6/ poszczególnych rodzajów uprawnień, umożliwiających prowadzenie szkolenia, oraz daty ich uzyskania, 7/ numeru ewidencyjnego OSK, w którym prowadzono szkolenie, 8/ daty ważności legitymacji lub daty wydania zaświadczenia o wpisie do ewidencji wykładowców.

(akta kontroli str. 866-983)

W okresie objętym kontrolą Starosta wpisał do ewidencji instruktorów osiem osób, po spełnieniu przez nie wymagań m.in. w zakresie: 1/ minimalnego dwuletniego okresu posiadania prawa jazdy kategorii B, 2/ posiadania ważnego orzeczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania czynności instruktora, 3/ posiadania ważnego orzeczenia psychologicznego o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania czynności, 4/ ukończenia z wynikiem pozytywnym kursu dla kandydatów na instruktorów i posiadania zaświadczenia o jego ukończeniu, 5/ złożenia z wynikiem pozytywnym egzaminu sprawdzającego kwalifikacje, 6/ braku skazania prawomocnym wyrokiem sądu za: a/ przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, b/ przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, c/ przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, d/ prowadzenie pojazdu w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie po użyciu innego podobnie działającego środka, e/ przestępstwo umyślne przeciwko życiu i zdrowiu, f/ przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności. Każdemu z instruktorów nadany został numer ewidencyjny zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2019 r. w sprawie uzyskiwania uprawnień przez instruktorów i wykładowców, opłat oraz wzorów dokumentów stosowanych w tych sprawach, a także stawek wynagrodzenia członków komisji³³. W okresie objętym kontrolą nie wnioskowano o wpis do ewidencji wykładowców. Do Starostwa w badanym okresie sądy nie przekazywały orzeczeń w sprawie przestępstw skutkujących obowiązkiem wykreślenia instruktora lub wykładowcy z ewidencji.

(akta kontroli str. 866-983)

Na podstawie weryfikacji dokumentów pięciu ostatnich wpisanych do ewidencji instruktorów ustalono, że wnioskujący przedłożyli komplet wymaganych dokumentów potwierdzających spełnienie wymagań formalnych, w tym przedłożyli informacje z Krajowego Rejestru Karnego o spełnieniu warunku braku skazania prawomocnym wyrokiem, zgodnie z art. 33 ust. 1 pkt 8 ustawy o kierujących pojazdami. Z dostarczonych orzeczeń lekarskich i psychologicznych wynikał brak przeciwwskazań do wykonywania pracy na stanowisku instruktora.

Starosta nie podejmował działań w zakresie weryfikacji ww. informacji z Krajowego Rejestru Karnego po dokonaniu wpisu, co szczegółowo opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 702-711, 721-724)

³³ Dz. U. poz. 1200.

7. W Starostwie, w okresie objętym kontrolą, nie wdrożono procedury zapewniającej bieżącą kontrolę realizowania przez instruktorów i wykładowców obowiązków w zakresie przekazywania Staroście numeru ewidencyjnego OSK, w którym prowadzili oni szkolenie najpóźniej do dnia rozpoczęcia prowadzenia zajęć oraz informacji o zmianie danych w terminie 14 dni od dnia ich zmiany, stosownie do wymogów wynikających z art. 37 ust. 1 pkt 1 oraz z art. 38 ust. 5 pkt 1 ustawy o kierujących pojazdami.

(akta kontroli str. 654-658)

W okresie objętym kontrolą do prowadzonej ewidencji instruktorów i ewidencji wykładowców nie wpisywano numeru ewidencyjnego OSK, w którym instruktor lub wykładowca prowadził szkolenie, pomimo posiadania takich danych, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 712-714)

8. Prowadzone w systemie *Portal Starosty* ewidencje instruktorów i wykładowców umożliwiały identyfikację instruktorów i wykładowców aktywnych oraz skreślonych. W ewidencjach tych odnotowywano datę skreślenia oraz jego powód. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki wpisania do ww. ewidencji osób skreślonych, o których mowa w art. 46 ust. 5 ustawy o kierujących pojazdami.

(akta kontroli str. 728, 867-983)

Starosta wyjaśnił, że *brak możliwości weryfikacji w Centralnej Ewidencji Kierowców informacji w zakresie daty i przyczyny skreślenia z ewidencji oraz daty, do kiedy nie może być dokonany kolejny wpis do ewidencji nie utrudnia prawidłowej realizacji obowiązków w zakresie nadzoru nad szkoleniem oraz prowadzeniem ewidencji, gdyż Starosta może sprawdzić w Portalu Starosty czy dany instruktor ma uprawnienia, czy został wykreślony z rejestru.*

(akta kontroli str. 654-658)

9. W okresie objętym kontrolą w ewidencji instruktorów było ujętych 110³⁴ instruktorów – 37 aktywnych i 73 skreślonych. W okresie tym Starosta skreślił z ewidencji dwunastu instruktorów. Powodem skreślenia dziesięciu (jednego w 2018 r., czterech w 2019 r. i pięciu w 2021 r.) było nieprzedłożenie zaświadczenia o udziale w warsztatach doskonalenia zawodowego, zgodnie z wymogiem wynikającym z art. 46 ust. 1 pkt 3 ustawy o kierujących pojazdami, a w przypadku dwóch – zmiana miejsca zamieszkania. Liczba wykładowców ujętych w ewidencji wykładowców w okresie kontroli nie uległa zmianie i obejmowała pięć osób (czterech aktywnych i jednego skreślonego). Dwóch instruktorów, pomimo braku przedłożenia staroście zaświadczenia potwierdzającego uczestnictwo w roku ubiegłym w warsztatach, nie zostało niezwłocznie skreślonych z ewidencji instruktorów, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 867-983)

W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 30 września 2021 r. Starosta nie uzyskiwał z Krajowego Rejestru Karnego informacji o karalności instruktora lub wykładowcy za przestępstwa, o których mowa w art. 33 ust. 1 pkt 8 ustawy o kierujących pojazdami, co skutkuje skreśleniem instruktora lub wykładowcy z ewidencji. Powyższe opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 721-723)

³⁴ Na dzień 1 stycznia 2018 r. w ewidencji ujętych było 102 instruktorów (41 aktywnych i 61 skreślonych).

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Starosta dokonał wpisu przedsiębiorcy³⁵ do rejestru OSK z naruszeniem wymogu wynikającego z art. 28b ust. 1 ustawy o kierujących pojazdami, tj. z przekroczeniem wymaganego 7 dniowego terminu dokonania wpisu od dnia wpływu wniosku do Starostwa. Wpisu do przedmiotowego rejestru dokonano po 12 dniach³⁶ od daty wpływu wniosku przedsiębiorcy o wpis do rejestru OSK, tj. pięć dni po upływie terminu określonego w ww. przepisie.

(akta kontroli str. 675-677)

Podinspektor w Wydziale Komunikacji wyjaśniła, że w związku natłokiem spraw oraz dużym zakresem wykonywanych czynności i obowiązków nie wie co było powodem wpisania przedsiębiorcy po wymaganym terminie do rejestru przedsiębiorców prowadzących OSK.

(akta kontroli str. 659-664)

2. Nie wezwano do uzupełnienia wniosku o zmianę wpisu w rejestrze OSK dwóch³⁷ przedsiębiorców, którzy złożyli niekompletne³⁸ wnioski o rozszerzenie zakresu szkolenia prowadzonego przez OSK. Stosownie do art. 28b ust. 2 ustawy o kierujących pojazdami starosta wzywa przedsiębiorcę do uzupełnienia wniosku o wpis nie później niż przed upływem 7 dni od dnia jego otrzymania.

(akta kontroli str. 675, 678-683)

Podinspektor w Wydziale Komunikacji wyjaśniła, że w związku z dużą ilością załatwianych spraw nie zauważyła braków we wnioskach.

(akta kontroli str. 659-664)

3. W Starostwie zaniechano okresowej weryfikacji wymogów w zakresie niekaralności przedsiębiorców prowadzących OSK oraz instruktorów i wykładowców w oparciu o dane wynikające z kartoteki karnej Krajowego Rejestru Karnego, ograniczając się w tym zakresie do ustnych oświadczeń przedsiębiorców w tym zakresie składanych w toku corocznych kontroli, o których mowa w art. 44 ustawy o kierujących pojazdami. Uzyskiwanych w tym trybie informacji nie dokumentowano też w żaden sposób, pomimo wymogu w tym zakresie wynikającego z art. 72 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego³⁹.

Stosownie do art. 44 ust. 4 ustawy o kierujących pojazdami Starosta, w ramach kontroli działalności OSK, sprawdza m.in. spełnianie przez przedsiębiorcę prowadzącego ośrodek kształcenia kierowców wymagań w zakresie niekaralności, a zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 2 oraz art. 46 ust. 2 pkt 2, w związku z art. 33 ust. 1 pkt 8 cytowanej ustawy, Starosta w wyniku poradzonego nadzoru obowiązany jest skreślić instruktora lub wykładowcę z ewidencji w związku z niespełnieniem wymogu niekaralności.

Zgodnie z treścią art. 220 ustawy Kpa organ administracji publicznej nie może żądać zaświadczenia ani oświadczenia na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego, jeżeli możliwe są do ustalenia przez organ na podstawie rejestrów publicznych posiadanych przez inne podmioty publiczne, do których organ ma dostęp w drodze elektronicznej na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 17 lutego

³⁵ Numer ewidencyjny 00181611.

³⁶ Wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzących OSK dokonano 14 kwietnia 2021 r. a wniosek o wpis do przedmiotowego złożono w Starostwie 2 kwietnia 2021 r.

³⁷ Numer ewidencyjny: 00091611 oraz 00061611.

³⁸ Wniosek o zmianę wpisu przedsiębiorcy (00091611) zawierał niewypełnione pole *E Oświadczenie* jak również w przedłożonych aktach OSK brak było stosownego oświadczenia, a wniosek o zmianę wpisu przedsiębiorcy (00061611) w polu *E Oświadczenie* nie zawierał daty złożenia oświadczenia oraz funkcji osoby składającej oświadczenie.

³⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 735, ze zm.; dalej: ustawa Kpa.

2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne⁴⁰, a zgodnie art. 15 cytowanej ustawy podmiot prowadzący rejestr publiczny zapewnia podmiotowi publicznemu nieodpłatny dostęp do danych zgromadzonych w prowadzonym rejestrze, w zakresie niezbędnym do realizacji tych zadań. Ponadto na podstawie art. 6 ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym organom samorządu terytorialnego w przypadkach, kiedy jest to uzasadnione potrzebą wykonania nałożonych na nie zadań, określonych m.in. w ustawie o kierujących pojazdami, przysługuje prawo do uzyskania informacji o osobach, których dane osobowe zgromadzone zostały w tym rejestrze.

(akta kontroli str. 721-725)

Starosta wyjaśnił: (...) starosta m.in. w ramach kontroli działalności ośrodka szkolenia kierowców, sprawdza spełnienie przez przedsiębiorcę (...) wymagań (...), że przedsiębiorca ten nie był prawomocnie skazany (...) Przepisy przywołanej ustawy (...) nie przewidują aby w prowadzonym postępowaniu zachodziła konieczność, a przede wszystkim aby istniała podstawa prawna pozyskiwania zaświadczeń w trybie przepisów ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym (...) W procesie wykładni stosowanych przepisów każdorazowo bowiem założyć należy aksjomat racjonalnego ustawodawcy/prawodawcy. Przyjęcie takiego założenia prowadzi w konsekwencji do wniosku, że skoro przepisy szczególne nie wprowadzają literalnego obowiązku weryfikacji faktów w prowadzonym postępowaniu dowodowym w sposób normatywnie rozumianego zaświadczenia, to brak podstaw prawnych i faktycznej potrzeby aby dowód taki, w prowadzonym postępowaniu administracyjnym, przeprowadzić. Nie sposób potrzeby tej rozpatrywać prze normę art. 220 kpa, gdyż przepis ten umiejscowiony został w dziale III kpa „wydawanie zaświadczeń” i z mocy art. 1 pkt 4 tylko takich postępowań dotyczy (...) Przepis ten niewątpliwie stanowi lex specialis do ogólnych norm postępowania i jako taki, zgodnie z dyrektywami wykładni, ma przed nimi pierwszeństwo. Skoro zatem ustawodawca poprzestał na weryfikacji określonych wymagań formalnych warunkujących zainicjowanie działalności regulowanej, wyłącznie poprzez oświadczenie wnioskodawcy, per analogia rozwiązanie takie przyjęto do stosowania w kontrolowanej jednostce (...). Z uwagi na powyższe założenia, co do braku formalnych podstaw, nie opracowano również wewnętrznych procedur postępowania do Krajowego Rejestru Karnego, przyjmując, że procedura opracowana przez ministra właściwego do spraw transportu (...) jest rozwiązaniem komplementarnym (...).

(akta kontroli str. 1008-1011)

Podinspektor w Wydziale Komunikacji wyjaśniła, że w (...) prowadząc kontrolę ośrodków szkolenia kierowców fakt czy kontrolowany przedsiębiorca był prawomocnie skazany (...) weryfikowałam w oparciu o ustne oświadczenie przedsiębiorcy, ponieważ ustawodawca nie przewidział wprost innego sposobu uznałam, że skoro do wpisu do rejestru wystarczy oświadczenie o braku skazania prawomocnym wyrokiem tak samo należy postępować w toku kontroli ośrodka. Analogicznie postępowałam w sprawie dokumentowania ustnego oświadczenie przedsiębiorcy o braku skazania. Ustawodawca w odpowiednich rozporządzeniach określił stosowne wzory dokumentów (...). W związku z powyższym uznałam, że oświadczenie przedsiębiorcy o braku skazania nie wymaga dodatkowego dokumentowania i wystarczy odnotowanie tego faktu w protokole kontroli.

(akta kontroli str. 668)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień NIK wskazuje, że wynikający z art. 220 § 1 ustawy Kpa brak możliwości żądania zaświadczenia lub oświadczenia na

⁴⁰ Dz. U. z 2021 r. poz. 2070.

potwierdzenie faktów lub stanu prawnego, dotyczy wszystkich organów administracji publicznej (tj. nie tylko tych, które wydają zaświadczenia) oraz wszystkich czynności podejmowanych przez te organy (w tym czynności kontrolnych lub materialno-technicznych) – wynika to wprost z treści § 2, zgodnie z którym organ żądający zaświadczenia albo oświadczenia na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego obowiązany jest wskazać przepis prawa wymagający urzędowego potwierdzenia faktów lub stanu prawnego w drodze zaświadczenia lub oświadczenia (a który to przepis z uwagi na swoje brzmienie nie może mieć zastosowania do postępowania w sprawie wydawania zaświadczeń). Ponadto NIK wskazuje, że spełnianie przez przedsiębiorcę warunków wymaganych prawem do wykonywania działalności regulowanej, zgodnie z art. 43 ust. 7 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców⁴¹, podlega kontroli co jednocześnie oznacza, że organ prowadzący rejestr OSK nie może poprzestać na przyjęciu od przedsiębiorcy oświadczenia o spełnieniu warunków do prowadzenia takiej działalności (w tym niekaralności za określone przestępstwa) ale powinien spełnienie tych warunków zweryfikować albo jeszcze przed dokonaniem wpisu w rejestrze OSK albo w trakcie prowadzonych czynności z zakresu nadzoru lub kontroli nad działalnością OSK.

4. W rejestrze przedsiębiorców prowadzących OSK Starosta nie ujął zmiany adresu przedsiębiorcy⁴² ani informacji o nowych pojazdach wykorzystywanych do prowadzenia szkolenia praktycznego⁴³. Stosownie do art. 28 ust. 4 ustawy o kierujących pojazdami, w rejestrze OSK umieszcza się m.in. firmę przedsiębiorcy, oznaczenie jego adresu i siedziby oraz numer rejestracyjny każdego pojazdu, którym prowadzona jest nauka jazdy.

(akta kontroli str. 683-689, 741-764)

Podinspektor w Wydziale Komunikacji wyjaśniła, że w związku z dużą ilością załatwianych spraw przeoczyła informację o zmianie adresu przedsiębiorcy i informację o nowych pojazdach. Nieprawidłowości usunięto dopiero w toku kontroli.

(akta kontroli str. 659-664, 1016-1038)

5. W ewidencji instruktorów i ewidencji wykładowców Starosta nie uwzględnił numerów ewidencyjnych OSK, w których poszczególni instruktorzy lub wykładowcy prowadzili szkolenia, mimo że takie informacje uzyskiwał od przedsiębiorców prowadzących OSK, w tym również w toku kontroli tych podmiotów, przy czym pozyskane z OSK informacje nie były następnie weryfikowane u instruktorów lub wykładowców.

Stosownie do treści art. 33 ust. 3 pkt 6 oraz art. 38 ust. 3 pkt 6 ustawy o kierujących pojazdami do ewidencji instruktorów i ewidencji wykładowców wpisuje się numer OSK, w którym osoby te prowadzą szkolenie.

(akta kontroli str. 712-714)

Starosta wyjaśnił, że (...) *Konstrukcja przepisów, w naszej ocenie, prowadzi do wniosku, że wymagane informacje organ prowadzący postępowanie pozyskuje i wprowadza do ewidencji w oparciu o wniosek strony (...). Ponieważ obowiązki określone w art. 37 został przez ustawodawcę tylko częściowo osankcjonowane, przyjęto, za aksjomatem racjonalnego ustawodawcy, iż brak podstaw do weryfikacji tych obowiązków skoro mechanizmu takiego nie wprowadzono w samej ustawie (...). Gdyby była taka w istocie intencja racjonalnego ustawodawcy, z całą pewnością ustawodawca wprowadziłby w zakresie objętym pytaniem rozwiązanie*

⁴¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 162, ze zm.

⁴² Numer ewidencyjny: 00121611, przedsiębiorca pismem z 28 stycznia 2018 r. (data wpływu do Starostwa: 9 lutego 2018 r.) zgłosił zmianę siedziby przedsiębiorstwa.

⁴³ Przedsiębiorca (00121611) pismem z 28 stycznia 2018 r. (data wpływu do Starostwa 9 lutego 2018 r.) oraz przedsiębiorca (00101611) pismem z 31 grudnia 2018 r. (brak daty wpływu do Starostwa) zgłosili nowe pojazdy, którymi prowadzili szkolenie.

analogiczne np. do instytucji unormowanej w art. 38a ustawy. Brak takich normatywnych rozwiązań legł również u genezy braku odpowiednich procedur wewnętrznych (...). Wprowadzenie rozwiązań wewnętrznych bez wyraźnego umocowania stoi, w naszej ocenie, w opozycji do tych zasad oraz nie realizuje postulatów zawartego w art. 48 ustawy.

(akta kontroli str. 1005-1007)

NIK zauważa, że przepisy ustawy o kierujących pojazdami nie wskazują źródła, z którego powinny pochodzić informacje zawarte w przedmiotowych rejestrach. W celu zapewnienia rzetelności prowadzonych ewidencji zasadne jest zatem ujmowanie w nich danych pozyskanych nie tylko od instruktorów lub wykładowców, ale również z innych źródeł, w tym od przedsiębiorców prowadzących OSK.

6. Starosta nie skreślił dwóch⁴⁴ instruktorów z ewidencji instruktorów pomimo nieprzedłożenia do dnia 7 stycznia zaświadczeń potwierdzających uczestnictwo w roku ubiegłym w warsztatach doskonalenia zawodowego. Stosownie do art. 37 ust. 1 pkt 3 ustawy o kierujących pojazdami instruktor obowiązany jest do 7 stycznia każdego roku przedkładać staroście zaświadczenie potwierdzające uczestnictwo w roku ubiegłym w warsztatach doskonalenia zawodowego, a zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 3 Starosta w przypadku braku spełnienia ww. obowiązku skreśla instruktora z ewidencji instruktorów.

(akta kontroli str. 1015)

Kierownik i podinspektor w Wydziale Komunikacji wyjaśniły, że z powodu natłoku obowiązków i bieżących spraw 20 grudnia 2021 r. (tj. dopiero w toku kontroli prowadzonej przez NIK) zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie skreślenia z ewidencji instruktorów.

(akta kontroli str. 1012-1014)

OCENA CZĄSTKOWA

Starosta prowadził w systemie *Portal Starosty* rejestr OSK oraz ewidencje instruktorów i wykładowców, zawierające elementy wymagane przepisami ustawy o kierujących pojazdami. W uzasadnionych przypadkach w ewidencjach tych dokonywał wpisów i skreśleń.

W rejestrze przedsiębiorców prowadzących OSK nie uwzględniono jednak zmiany adresu jednego z przedsiębiorców i informacji o nowych pojazdach wykorzystywanych do prowadzenia nauki jazdy. Ponadto w ewidencji instruktorów i ewidencji wykładowców nie uwzględniano numerów ewidencyjnych OSK, w których instruktorzy lub wykładowcy prowadzi szkolenia. Starosta nie występował również do Biura Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego o udzielenie informacji, czy przedsiębiorcy wpisani do rejestru przedsiębiorców prowadzących OSK oraz instruktorzy oraz wykładowcy wpisani do prowadzonych przez niego ewidencji nie byli skazani prawomocnym wyrokiem sądu.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

⁴⁴ Dotyczy instruktorów ujętych w ewidencji instruktorów pod nr: 1/ OST0054, 2/ OST0079.

Wnioski

Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Przeprowadzanie kontroli OSK z dochowaniem należytej staranności, w tym poprzez rzetelne sprawdzenie wszystkich elementów mających wpływ na szkolenie kandydatów na kierowców.
2. Dokonanie weryfikacji wymiarów placów manewrowych wykorzystywanych przez wszystkie nadzorowane OSK, w tym w szczególności wymiarów stanowisk do nauki jazdy oraz pasa ruchu pojazdów.
3. Podjęcie działań zmierzających do nawiązania współpracy z Policją i WORD oraz zapewnienia szkoleń osobie przeprowadzającej kontrole OSK, w celu zapewnienia wsparcia merytorycznego przy wykonywaniu czynności w ramach nadzoru sprawowanego nad OSK.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 10 stycznia 2022 r.

Kontrolerzy

Damian Mielcarek

główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Piotr Mastalerz

specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Opolu

Dyrektor

.....
DYREKTOR
up.
Janusz Madej
Wiceprezident
Delegatury NIK w Opolu

